

STUDJI SOĊJALI

Sillabu Ta' L-Iskejjel Primarji

IT-TIENI SENA

MIRI TA' TAGHLIM

**Fl-Ambjent Ġeografiku
Għat-Tieni Sena**

2.1 IT-TEMP U L-KLIMA	2.2 IL-PAJSAGĠ U L-PROĊESSI FIŻIĊI	2.3 L-UŻU TA' L-ART U TAL-BAHAR, RIŻORSI U TIBDIL	2.4 STILI TA' HAJJA U HARSJEN AMBJENTALI
2.1.1 Il-Bnazzi	2.2.1 Il-kampanja b'mod ġenerali	2.3.1 Kategoriji ta' bini fil-belt jew raħal tagħna: Djar privati Bini tal-Gvern Bini tal-Knisja Bini kummerċjali	2.4.1 Kif jgħixu n-nies fil-belt jew raħal u dawk tal-kampanja
2.1.2 Ir-Riħ	2.2.2 Elementi speċifiċi tal-kampanja fl-inħawi tal-belt jew raħal tagħna	2.3.2 It-trasport pubbliku: kif tużah, fejn jista' jwasslek	2.4.2 Minn fejn jiġi l-ikel bħall-ħalib, il-ħobż, il-ħaxix, il-laħam (Ftit eżempji)
2.1.3 Is-Shab u x-Xita			
2.1.4 Ir-Ragħad u s-Sajjetti			

MIRI TA' TAGĦLIM

Fl-Ambjent Soċjali Għat-Tieni Sena

2.1 JIEN U L-OHRAJN	2.2 KOMUNIKAZZJONI	2.3 JIEN U L-AMBJENT
2.1.1 It-tfal jagħrfu u jsemmu l-kwalitajiet pożittivi u l-limitazzjonijiet f'haġġithom	2.2.1 Jiżviluppaw il-ħila li jaħdmu fi grupp	2.3.1 Jagħrfu li l-ambjent hu magħmul minn fatturi naturali, bini u fatturi umani/soċjali
2.1.2 Jibdew isemmu u jifhmu l-vantaġġi ta' meta taħdem ma' l-ohrajn	2.2.2 Jiżviluppaw sens ta' sigurta' fil-grupp	2.3.2 Juru għamliet ta' mgiba ta' soċjalizzazzjoni fil-familja, fl-iskola, fil-lokalita'
2.1.3 Josservaw id-differenzi bejnhom u l-ohrajn	2.2.3 Jibdew jifhmu li jistgħu jikkomunikaw ma' gruppi ta' nies akbar mill-familja u l-iskola	2.3.3 Jagħrfu aktar l-ambjent uman/soċjali fil-familja, fl-iskola, fil-lokalita', fil-pajjiż
2.1.4 Jibdew iwessgħu l-għarfien tagħhom ta' l-ohrajn: mill-familja għall-iskola, għal-lokalita', għal Malta		

MIRI TA' TAGĦLIM

Fl-Ambjent Storiku Għat-Tieni Sena

TEMA	IKOLLHOM TAGHRIF DWAR IL-PASSAT	JIFHMU GHALA ĠARA HEKK FIL-QEDEM	JIFHMU T-TIBDIL U L-KONTINWITA FL-ISTORJA	L-UŻU TA' SORSI BL-INTERPRETAZZJONI TAGHHOM U L-IŻVILUPP TA' SENS TA' EMPATIJA
2.1 Il-Lokal fejn noqghod	Ikollhom taghrif dwar il-postijiet l-aktar importanti fil-lokal tagħhom	Jifhmu liema postijiet fil-lokal huma qodma u liema huma ġodda	Jifhmu għala xi postijiet fil-lokal baqgħu l-istess u ohrajn tbiddu	Permezz ta' sorsi viżwali jkunu kapaċi jidentifikaw jekk il-postijiet tal-lokal tbiddlux ħafna jew baqgħu l-istess
2.2 Il-vaganzi tagħna	Ikollhom taghrif dwar kif it-tfal kienu jgħaddu l-ħin matul il-vaganzi matul iż-żminijiet	Jifhmu għala t-tfal kienu jgħaddu l-ħin liberu tagħhom f'dan il-mod	Jifhmu x'baqa' l-istess u x'inbidel matul iż-żmien	Permezz ta' sorsi viżwali jkunu kapaċi jidentifikaw kemm id-drawwiet tat-tfal tbiddu jew le matul iż-żmien
2.3 L-Iskejjel	Ikunu jafu kif kienet tingħata l-ewwel tip ta' edukazzjoni b'mod individwali	Jifhmu għala ftit kienet tingħata importanza lill-edukazzjoni fil-passat	Ikunu jafu li, minkejja li l-iskejjel ilhom ħafna jeżistu, mhux dejjem kellhom l-istess forma	Permezz ta' sorsi viżwali jippruvaw jimmaġinaw kif kienet tkun il-ġurnata fl-iskola fil-passat
2.4 L-Ikel	Ikollhom taghrif dwar x'tip ta' ikel kien popolari dari u llum	Jifhmu għala dak l-ikel kien popolari	Jifhmu kif xi drawwiet ta' l-ikel baqgħu jintużaw matul iż-żmien	

PROGRAMM

It-Tieni Sena L-Ambjent Ġeografiku

2.1 It-Temp u l-Klima

Miri tat-tagħlim	Noti
2.1.1 Il-Bnazzi	<p>Attitudnijiet: It-tfal jassoċjaw il-fenomeni tat-temp ma' lwien, hsejjes, irwejjah u esperjenzi ta' ferħ jew dwejjajq. Fil-każ tal-bnazzi x'aktarx ikunu esperjenzi pożittivi li jnisslu ferħ; din hi opportunita' biex niżviluppaw fit-tfal il-kwalitajiet affettivi barra dawk kognittivi.</p> <p>Riżorsi: Ċertament l-arti, id-drama u l-mużika huma <i>media</i> importanti biex iwasslu t-tagħlim b'mod kreattiv.</p> <p>Rabta mas-sillabu "<i>Primary Science</i>" Yr 2 Topic "<i>Weather Watch</i>"</p>
2.1.2 Ir-Riħ	<p>Attitudnijiet: Ara noti 2.1.1</p> <p>Dan ukoll jgħodd għal dan it-topik iżda fil-każ tar-riħ jista' jagħti lok għall-esperjenzi negattivi, l-aktar ta' biża'. Hawn jinħtieg inkunu attenti u kawti hafna, billi fl-iżvilupp ta' dan il-mira u oħrajn f'din it-taqsim, ma nħallux il-fattur tal-biża' bl-ebda mod jiddomina.</p> <p>Rabta mas-sillabu "<i>Primary Science</i>" Yr 2 Topic "<i>Weather Watch</i>"</p>
2.1.3 Is-Shab u x-Xita	<p>Ara noti 2.1.1, 2.1.2</p> <p>Rabta mas-sillabu "<i>Primary Science</i>" Yr 2 Topic "<i>Weather Watch</i>"</p>
2.1.4 Ir-Ragħad u s-Sajjetti	<p>Ara noti 2.1.1, 2.1.2</p> <p>Rabta mas-sillabu "<i>Primary Science</i>" Yr2 Topic "<i>Weather Watch</i>"</p>

2.2 Il-Pajsaġġ u l-Proċessi Fiziċi

Miri tat-tagħlim	Noti
2.2.1 Il-kampanja b' mod ġenerali	Fehma: F'din is-sena jrid isir enfasi fuq it-tibdil naturali li jsehh fil-kampanja minhabba l-istaguni, minhabba fenomeni naturali mhux previsti (nixfa, għargħar u oħrajn) u l-id tal-bniedem. Rizorsi: Kollox fuq livell sempliċi permezz ta' l-arti, il-mużika u d-drama, <i>media</i> oħra bħal ritratti u vidjows; anki kultant permezz ta' ħargiet.
2.2.2 Elementi speċifiċi tal-kampanja fl-inħawi tal-belt jew raħal tagħna	Fehma: Ara noti 2.2.1 Heġġeg lit-tfal iwasslu xi esperjenzi li ħafna minnhom ikollhom fl-inħawi tal-kampanja qrib darhom . Rabta ma' " <i>Primary Science</i> " Yr2 Topic " <i>Habitats</i> "

2.3 L-Użu ta' l-Art u tal-Baħar, Rizorsi u Tibdil

Miri tat-Tagħlim	Noti
2.3.1 Kategoriji ta' bini fil-belt jew raħal tagħna: Djar privati Bini tal-Gvern Bini tal-Knisja Bini kummerċjali	Fehma: Jibdeu jagħrfu d-differenzi bejn post privat u post pubbliku. Rabta ma' l-aspett storiku ta' dan is-sillabu Rabta ma' l-aspett soċjali ta' dan is-sillabu
2.3.2 It-trasport pubbliku: kif tużah, fejn jista' jwasslek	Għerf: Ftit tagħrif importanti bl-inqas terminologija: in-numru, minn fejn tirkeb; kemm tħallas, kif tagħmel biex tinzel, fejn tista' tieqaf; xi postijiet milhuqa mit-trasport pubbliku.

2.4 Stili ta' Hajja u Harsien Ambjentali

Miri tat-tagħlim	Noti
2.4.1 Kif jgħixu n-nies fil-belt jew raħal u dawk tal-kampanja	Fehma: Ftit punti dwar stili ta' hajja fl-ibliet u fil-kampanja: id-differenzi biex jixtru, biex imorrru l-iskola jew il-knisja.
2.4.2 Minn fejn jiġi l-ikel bħall-ħalib, il-ħobż, il-ħaxix, il-laħam (Ftit Eżempji)	Attitudnijiet: Trawwim ta' kuxjenza ambjentali u kif wiehed jista' jagħti ftit sehem fil-ħarsien ta' l-ambjent, x'jiġri kieku ħadd ma jagħti kas. Fehma: Il-vantaġġi ta' ikel frisk fuq ikel ippriservat fil- <i>freezers</i> jew fil-laned. Rabta ma' " <i>Food Technology</i> "

PROGRAMM

It-Tieni Sena L-Ambjent Soċjali

2.1 Jien u l-Ohrajn

Miri ta' Tagħlim	Noti
2.1.1 It-tfal jagħrfu u jsemmu l-kwalitajiet pożittivi u l-limitazzjonijiet f'ħajjithom	Dawn l-esperjenzi ta' tagħlim għandhom iwasslu lit-tfal biex jifhmu aktar lilhom infushom bħala l-bidu ta' relazzjonijiet ma' l-oħrajn. L-osservazzjonijiet li jagħmlu għandhom jiġu espressi verbalment, bi tpingija u bil-kitba ta' kelmiet u sentenzi ħfief. Orbot dawn il-miri mat-temi dwar ' <i>L-Istima tiegħi Nnifsi</i> ' ('Self-Esteem') u ' <i>Ir-Relazzjonijiet</i> ' ('Relationships') fil-PSD. Ara l-aktar l-aspetti dwar ' <i>Nifhem l-Oħrajn</i> ' ('Understanding Others') u ' <i>Naħdmu Flimkien ma' l-Oħrajn</i> ' ('Cooperating with Others'). F'din il-mira ta' tagħlim it-tfal jagħrfu l-kwalitajiet sbieħ u l-limitazzjonijiet tagħhom u ta' l-oħrajn; Jaċċettaw l-iżbalji tagħhom u ta' l-oħrajn; u juru imġibiet biex ifissru li jridu jnaqqsu dawn il-limitazzjonijiet.
2.1.2 Jibdew isemmu u jifhmu l-vantaġġi ta' meta taħdem ma' l-oħrajn	Juru li lesti jilagħbu u jaħdmu ma' l-oħrajn; isemmu wħud mill-vantaġġi li jaraw meta jaħdmu ma' l-oħrajn.
2.1.3 Josservaw id-differenzi bejnhom u l-oħrajn	Isemmu d-differenzi li jaraw id-dar, fil-klassi u l-iskola, fil-belt/raħal fejn joqogħdu; juru li qegħdin jifhmu li d-differenzi ma jfissrux firda fil-mod kif jitekellmu u jpingu.
2.1.4 Jibdew iwessgħu l-għarfien tagħhom ta' l-oħrajn: mill-familja għall-iskola, għal-lokalita', għal Malta	Minn stampi, stejjer u aħbarijiet fil-media jibdew jifhmu li l-familja tal-bnedmin hija ferm akbar mill-familja tagħhom, jiġifieri huma għandhom ukoll il-familja tan-nies tal-lokalita' u tal-pajjiż

2.2 Komunikazzjoni

Miri ta' Tagħlim	Noti
2.2.1 Jizviluppaw il-ħila li jaħdmu fi grupp	L-ewwel ideat tal-ħajja fis-soċjeta' jiġu mill-idea li t-tfal ikollhom tal-ħajja fil-gruppi immedjati tagħhom u ta' l-attivitajiet diversi f'dawn il-gruppi. Hawnhekk jibda jizviluppa s-sens soċjali, irregoli ta' mgħiba soċjali u l-kunfidenza li taħdem fi grupp. Dawn l-esperjenzi ta' tagħlim jistgħu jintrabtu ma' esperjenzi oħra kurrikulari li nsibu fil- PSD: <i>Nizviluppaw is-Sens Komunitarju</i> ('Developing a Sense of Belonging'), <i>Il-Komunikazzjoni</i> – sens ta' kunfidenza meta nitkellem, nisma' u nesprimi l-emozzjonijiet tiegħi, <i>Ir-Relazzjonijiet</i> – nifhem 'l-Oħrajn, naħdem ma' l-Oħrajn. Sabiex juru li qegħdin jaħdmu madwar din il-mira, it-tfal għandhom jidentifikaw tfal oħra fil-klassi u fit-triq tagħhom li magħhom jistgħu jiffurmaw grupp. Jitkellmu fuq il-grupp; jipproduċu tpingijiet u sentenzi ħfief fuq il-grupp tagħhom, kif ukoll l-attivitajiet tagħhom fil-grupp.
2.2.2 Jizviluppaw sens ta' sigurta' fil-grupp	Jizviluppaw il-ħila li jisimgħu u jifhmu 'l-oħrajn, li jitkellmu fil-grupp, iċedu meta jitilfu waqt il-logħob fil-grupp; jirakkontaw fil-grupp esperjenzi tagħhom fil-familja u fil-klassi, jgħidu stejjer, u juru li huma lesti li jgħinu l-grupp.
2.2.3 Jibdew jifhmu li jistgħu jikkomunikaw ma' gruppi ta' nies akbar mill-familja u mill-iskola	Jistgħu jagħmlu osservazzjonijiet ħfief dwar kif qegħdin jiltaqgħu ma' nies lil hinn mill-familja tagħhom minn stampi, stejjer u dak li jaraw fuq it-televiżjoni,

2.3 Jien u l-Ambjent

Miri ta' Tagħlim	Noti
2.3.1 It-tfal jagħrfu li l-ambjent hu magħmul minn fatturi naturali, bini u fatturi umani/soċjali	Nghienu lit-tfal ikollhom idea holistika ta' xi jfisser l-ambjent. Jibdeu jifhmu u japprezzaw li hemm relazzjoni bejnhom u bejn l-ambjent, u jkompli jiżviluppa l-proċess ta' soċjalizzazzjoni fl-ambjent ta' madwarhom. Dawn l-esperjenzi u attitudnijiet fl-Istudji Soċjali jistgħu jintrabtu ma' esperjenzi kurrikulari oħra fil-PSD. Ara t-temi: <i>Il-Komunikazzjoni</i> u <i>Ir-Relazzjonijiet</i> . Hawnhekk isemmu l-fatturi jew il-karatteristiċi differenti ta' l-ambjent: is-siġar, il-baħar, il-kampanja, it-triq, l-iskola, il-knisja, il-membri tal-familja, sħabhom fil-klassi u nies li jaħdmu l-iskola. Jiddeskrivu bil-kliem, tpingija, kitba ta' kelmiet u b'sentenzi qosra ix-xogħol u l-imġiba tan-nies li jaraw fl-ambjent tagħhom (familjari, hbieb, għalliema, qassis, tabib, pulizija, . . .).
2.3.2 Juru mġiba ta' soċjalizzazzjoni fil-familja, fl-iskola, fil-lokalita'	Jidhlu f'interazzjoni verbali u non-verbali billi jtkellmu, jippartecipaw f'attivitajiet, jisimgħu lil xulxin; juru li qegħdin jtgħallmu r-regoli ta' mġiba fil-mod kif iġibu ruħhom ma' l-oħrajn.
2.3.3 Jagħrfu aktar l-ambjent uman/soċjali fil-familja, fl-iskola, fil-lokalita', fil-pajjiż	Isemmu xi relazzjonijiet soċjali fil-familja, fil-belt/raħal fejn joqogħdu u fil-pajjiż, eż. huma u huthom, l-attivitajiet fi gruppi ta' sports, laqgħat ma' nies oħra fil-knisja, sehem ma' oħrajn fil-festi u attivitajiet marbuta ma' twemmin reliġjuż

PROGRAMM

It-Tieni Sena L-Ambjent Storiku

2.1 Il-Lokal Fejn Noqghod

Miri ta' Tagħlim	Noti
2.1.1 Ikollhom tagħrif dwar il-postijiet l-aktar importanti fil-lokal tagħhom	It-tfal għandhom ikunu konxji dwar il-postijiet l-aktar importanti fir-raħal jew belt fejn jgħixu eż. il-pjazza prinċipali, l-aktar toroq importanti, il-post fejn jiltaqa' l-Kunsill Lokali, il-knejjes l-aktar importanti, eċċ.
2.1.2 Jifhmu liema postijiet fil-lokal huma qodma u liema huma godda	Jifhmu kif żviluppa r-raħal tagħhom billi jinnutaw liema kienu l-postijiet fir-raħal li kienu hemm fl-antik u liema nbnew wara. B'hekk huma jkunu jistgħu jifhmu aħjar fejn hija l-qalba antika tar-raħal.
2.1.3 Jifhmu għala xi postijiet fil-lokal baqgħu l-istess u oħrajn tbiddu	Isiru konxji għala xi partijiet tal-lokal tagħhom baqgħu l-istess u għala oħrajn inbiddu permezz ta' eżempji prattiċi.
2.1.4 Permezz ta' sorsi viżwali jkunu kapaċi jidentifikaw jekk il-postijiet tal-lokal tbiddux ħafna jew baqgħu l-istess	Bl-użu ta' stampi ta' diversi partijiet tar-raħal, huma għandhom jinnutaw fejn kien hemm ftit tiddil u fejn saru ħafna tiddiliet. Ikun tajjeb li huma jinharġu dawra edukattiva fil-lokal fejn jgħixu biex huma jieħdu esperjenza aktar tangibbli fuq il-post ta' dak li jkunu qegħdin jitgħallmu.

2.2 Il-Vaganzi Taghna

Miri ta' Taghlim	Noti
2.2.1 Ikollhom tagħrif dwar kif it-tfal kienu jgħaddu l-hin matul il-vaganzi matul iż-żminijiet	It-tfal għandhom ikunu konxji li fiż-żminijiet antiki t-tfal kellhom mezzi oħra kif kienu jilagħbu u jgħaddu l-hin billi l-invenzjonijiet tal-lum bħal kompjuter, televiżjoni u DVDs kienu għadhom ma jafux bihom. Fost il-logħob l-aktar popolari mat-tfal kien hemm il-logħob biż-żibeġ u bil-boċċi, il-passju, il-logħba ta' mistoħbija, it-tlielaq, eċċ.
2.2.2 Jifhmu għala t-tfal kienu jgħaddu l-hin liberu tagħhom f'dan il-mod	Jifhmu kif il-bniedem kien għadu ma għamilx il-progress li għamel illum u kif dan kien logħob li ma kienx jinvolvi spejjeż f'dawk iż-żminijiet meta kien għad hawn hafna faqar.
2.2.3 Jifhmu x'baqa' l-istess u x'inbidel matul iż-żmien	Ikunu kapaċi jidentifikaw liema logħob li għandna llum kien u seta' jintlagħab fl-antik.
2.2.4 Permezz ta' sorsi viżwali jkunu kapaċi jidentifikaw kemm id-drawwiet tat-tfal tiddlu jew le matul iż-żmien	Ikunu kapaċi jagħzlu l-logħob li kien jintlagħab fl-antik b'użu ta' l-istampi; jikkumentaw dwar il-bidliet kbar li saru fid-drawwiet ta' kif jilagħbu llum.

2.3 L-Iskejjel

Miri ta' Tagħlim	Noti
2.3.1 Ikunu jafu kif kienet tingħata l-ewwel tip ta' edukazzjoni b'mod individwali	It-tfal għandhom ikunu jafu li mhux minn dejjem kien hemm skejjel li fihom it-tfal kienu jistgħu jmorru jitgħallmu. Fil-bidu t-tagħlim kien jingħata fuq bażi individwali u għalhekk mhux kulhadd kellu aċċess għalih. Kienu biss it-tfal tal-familji sinjuri u dawk li kienu jistudjaw biex isiru qassisin li kienu jieħdu xi forma ta' tagħlim.
2.3.2 Jifhmu għala ftit kienet tingħata importanza lill-edukazzjoni fil-passat	Jifhmu li dari ftit li xejn kien hawn servizzi u x-xogħol kien ibbażat fuq ix-xogħol tal-biedja, snajja', eċċ. Għalhekk is-subien kienu jkunu meħtieġa minn eta' zghira biex jgħinu lil missierhom fix-xogħol tiegħu. In-nisa ma kinux jaħdmu hlief fid-dar u għalhekk ma kinux joħolmu li jagħtu xi tagħlim lill-bniet.
2.3.3 Ikunu jafu li, minkejja li l-iskejjel ilhom hafna jeżistu, mhux dejjem kellhom l-istess forma	Jifhmu wkoll li anki wara li bdew l-iskejjel dawn ma kinux joffru s-servizzi u s-sugġetti li nitgħallmu llum; isiru jafu li kellu jgħaddi hafna żmien qabel ma l-iskola saret ta' bilfors għal kulhadd.
2.3.4 Permezz ta' sorsi viżwali jippruvaw jimmaġinaw kif kienet tkun il-gurnata fl-iskola fil-passat	Josservaw kif kien isir it-tagħlim fil-passat minn xi stampi; jippruvaw jaraw id-differenzi miż-żminijiet tal-lum; u jippruvaw jimmaġinaw kif kienet il-gurnata ta' l-iskola fil-passat.

2.4 L-Ikel

Miri ta' Tagħlim	Noti
2.4.1 Ikollhom tagħrif dwar x'tip ta' ikel kien popolari dari u illum	It-tfal għandhom ikollhom tagħrif dwar x'tip ta' ikel kien popolari dari u liema ikel kien ikkunsidrat bħala ikel speċjali. L-ikel ta' kuljum kien jinvolti l-minestra, il-ħaxix u l-kawlata. Il-laħam f'it li xejn kienu jistgħu jixtruh billi kellu prezz għoli għalihom.
2.4.2 Jifhmu għala dak l-ikel kien popolari	Jifhmu li kienu jieklu ħafna l-ħxejjex għax dawn kienu jkabbruhom fl-għelieqi u għalhekk kienu jipprovdu platt shun u rħis f'dawk iż-żminijiet meta kien għad baqa' ħafna għaks.
2.4.3 Jifhmu kif xi drawwiet ta' l-ikel baqgħu jintużaw matul iż-żmien	Jinnutaw li l-ikel ta' dari ma spiċċax għal kollox iżda llum dan gie varjat ħafna u jinkludi ħafna affarijiet oħra li n-nies ma kinux jistgħu jixtru fiż-żminijiet antiki.